

.....
การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต
ของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Developing Activities to Promote Desirable Skill Characteristics for Future Citizens
of Special Project Psychology Students Department of Psychology and Guidance
Faculty of Education Silpakorn University

Received: May 14, 2024

Revised: August 20, 2024

Accepted: August 23, 2024

กมล โพธิเย็น และคณะ*

Kamol Phoyen et al.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ เพื่อพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยา และเพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยา การวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มของการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 35 คนที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย และศิษย์เก่าซึ่งเป็นนักจิตวิทยาประจำหน่วยงานจำนวน 10 คน คัดเลือกแบบเจาะจงที่พร้อมให้ข้อมูลโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพและประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปผลการวิจัยคือ 1) ลักษณะการทำงานของนักจิตวิทยาสามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานในหน่วยงานของโรงพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศาลยุติธรรม และฝ่ายจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรได้ 2) การพัฒนา กิจกรรมฯ ประกอบด้วย ขั้นตอนก่อนดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตฯ และ ขั้นตอนดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรม 6 แผนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต ประกอบด้วยทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ ทักษะการคิด ทักษะการทำงานและการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร และ ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ 3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคะแนน หลังการใช้กิจกรรมฯ พบว่ามี

* รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Associate Professor Dr., Department of Psychology and Guidance , Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand และคณะผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ เมืองแก้ว Assistant Professor Dr.Kanyarat Muangkaew 2) อาจารย์ ดร.อุรปริย เกิดในมงคล Lecturer Dr., Urapree Kerdnaimongkhon 3) อาจารย์ ดร.วนัญญา ปุณญากิจโกศล Lecturer Dr., Wananya Punyakitpokin 4) อาจารย์ ดร.ชินัน บุญเรืองรัตน์ Lecturer Dr., Chinun Boonroungrut 5) อาจารย์ ดร.ฐิติมา เวชพงศ์ Lecturer Dr., Thitima Vechpong
Corresponding Author E-mail Address: aor_aor5555@hotmail.com

.....
ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ซึ่งมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้กิจกรรมเท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 และคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้กิจกรรมเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66

คำสำคัญ : กิจกรรมส่งเสริม/ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต/ นักศึกษาจิตวิทยา
โครงการพิเศษ

Abstract

The objective of this study was to promote desirable skill characteristics for future citizens of special project psychology students, develop activities aimed at fostering these traits among psychology students, and assess the outcomes before and after implementing these activities. The research involved two cohorts: third and fourth-year psychology students (35 participants) and alumni who work as psychologists across various sectors (10 participants). Employing a mixed-methods approach, qualitative data were collected through interviews while quantitative data were gathered via surveys. Results indicate that the skills of psychologists are transferable across diverse organizational contexts such as hospitals, special education centers, legal settings, and human resources departments. The developed activities comprised pre-implementation steps and six activity plans designed to promote desired traits for future citizens. These traits encompass critical thinking, work and learning skills, management capabilities, and entrepreneurial aptitude. Analysis of pre- and post-activity scores demonstrated a significant improvement, with an average increase of 49.01%. Prior to the activities, the average score was 3.89 with a standard deviation of 0.77, whereas after the activities, the average score rose to 4.23 with a standard deviation of 0.66.

Keywords : Promotion Activities/ Desired Characteristics For Future Citizens' Skills/
Special Psychology Program Students

บทนำ

งานของนักจิตวิทยาในยุคปัจจุบันเป็นงานที่มีอิทธิพลต่อบุคคล องค์กร และสังคมอยู่อย่างชัดเจน เพราะการทำงานของนักจิตวิทยาเป็นการช่วยเหลือให้บริการกับผู้ป่วยหรือผู้ที่ต้องการขอรับคำแนะนำในการรักษาดูแลสุขภาพจิตของบุคคลเหล่านั้น ดังนั้น คุณภาพของนักจิตวิทยาที่ต้องไปดูแลบุคคลอื่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงดังที่สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association: 2011) ได้ให้ความสำคัญกำหนดจรรยาบรรณนักจิตวิทยาไว้ซึ่ง ส่องโสม พิงพงค์, ภัทรานุจ แสงจันทร์ และ สุณิสา คินทรักษ์ (Phuengphong,

.....
Saengchan, Kintharak, 2021) กล่าวว่า “หลักจรรยาบรรณได้กำหนดเกณฑ์ที่ควบคุมความประพฤติของนักจิตวิทยาไว้เพื่อให้นักจิตวิทยานำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานตามบทบาทของนักจิตวิทยาให้มีคุณลักษณะ 5 หมวดที่สำคัญ คือ สิทธิประโยชน์แก่ผู้รับบริการ และการหาประโยชน์โดยมิชอบ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความเคารพในศักดิ์ศรี” ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีความจำเป็นและเป็นรากฐานที่สำคัญที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับนักจิตวิทยาเพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นประโยชน์ ด้วยสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งมีปัญหาคอขวดที่ซับซ้อน สะสมเข้ามาโดยตลอด ทั้งโรคอุบัติใหม่อย่างโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีคนเจ็บป่วยและล้มตายไปจำนวนหนึ่ง รวมทั้งมีปัญหาความเครียดจากการประกอบอาชีพที่ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข จึงพบผู้ป่วยหรือผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตของคนที่ปรับตัวไม่ได้จำนวนมากขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งทางออกหนึ่งของผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจ คือ การขอรับบริการกับนักจิตวิทยาที่ประจำอยู่ทั้งในโรงพยาบาล ในองค์กร ในโรงเรียนดังนั้นสภาพสังคมไทยในปัจจุบันหากได้มีนักจิตวิทยาประจำอยู่ในหน่วยงานหรือองค์กร ชุมชน และสังคม จะทำให้ปัญหาในส่วนงานนั้นน้อยลงเพราะนักจิตวิทยาจะเข้าไปดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และหาแนวทางป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การหล่อหลอมนักศึกษาให้ออกมาเป็นนักจิตวิทยาที่ทำประโยชน์ให้ชุมชนและสังคมย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับนโยบายและทิศทางของการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของแต่ละมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศที่ก่อตั้งมาอย่างยาวนาน มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมมาโดยตลอด วิธีหนึ่งของการสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพ คือ การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของแต่ละยุคสมัย ชูติมา ไชยเสน (Chaisen, 2020) และเอกชัย พุทธสอน (Phuttasorn, 2014) และภิญโญ วงษ์ทอง (Wongthong, 2021) กล่าวถึงทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้คุณผู้วิจัยจึงได้สรุปคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มุ่งพัฒนาทักษะสำหรับการเป็นพลเมืองในอนาคต ของมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นหลักในการศึกษา ว่าเป็นทักษะที่พัฒนาให้บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นพลเมืองที่ขับเคลื่อนประเทศ โดยบัณฑิตในทุกระดับการศึกษามีความสามารถ โดยบัณฑิตผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะต้องมีทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิด คิดสร้างสรรค์ ผลงาน คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดแก้ปัญหาได้ 2) ทักษะด้านการเรียนรู้ และการทำงานที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เข้ากับความสามารถพื้นฐานของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาจิตวิทยาไปได้อย่างมีความเข้าใจ 3) มีทักษะด้านการบริหารจัดการ และ 4) ความเป็นผู้ประกอบการ

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นคณะวิชาที่ก่อตั้งมา ยาวนานและมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนโยบายของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนานักศึกษาไป เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อมุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักจิตวิทยาที่มีคุณภาพ

.....
มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ฟัง คิด และลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่ว่า “องค์กรแห่งการสร้างสรรค์ มีความเป็นเลิศ และผู้นำทางวิชาชีพ (Organization of Creativity,
Excellence and Professional: OCEP) ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมนำสังคม มีความเป็นมืออาชีพ
เป็นผู้นำการวิจัยและบริการการศึกษาในระดับมาตรฐานสากล” การพัฒนานักศึกษาของภาควิชาจิตวิทยาฯ
เน้นให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยหลักสูตรของภาควิชา
กำหนดไว้ใน PLO ของหลักสูตร โดย PLO ที่ชัดเจนจะเน้นให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรม
การแสดงออกของบุคคลในสังคม รู้จักประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งฝึก
ทักษะการฟังที่ดี การรู้จักสังเกต การพูดให้กำลังใจ การมีความใส่ใจ และกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่น
ซึ่งการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีความ
ชัดเจนในตนเองตั้งแต่เรียนในชั้นปีแรกของการเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย เริ่มจากการหล่อหลอมให้นักศึกษา
รู้จักการคิดตั้งเป้าหมายการเรียนรู้และวางแผนชีวิตให้ชัดเจนเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ นักศึกษาที่มี
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์จะมีทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตได้ต้องเกิดจากแรงกระตุ้นภายในของนักศึกษา
ได้คิดเพื่อตั้งเป้าหมายในการเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นนักจิตวิทยาที่เหมาะสม ตลอดจนการได้รับการ
ส่งเสริมให้นักศึกษาได้วางแผนชีวิตที่ชัดเจน จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการ
พัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยา
ให้กับ นักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษได้มีทักษะด้านการคิด มีทักษะด้านการบริหารจัดการและความเป็น
ผู้ประกอบการ ทักษะด้านการทำงานและ ทักษะด้านการเรียนรู้ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เข้ากับความ
สามารถพื้นฐานของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาจิตวิทยาไปได้อย่างมีความเข้าใจ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา
วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและสามารถหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ความเข้าใจในจิตวิทยาอย่างลึกซึ้ง
เมื่อต้องปฏิบัติงานทางจิตวิทยาให้เกิดมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการดูแลผู้อื่น มีความใส่ใจ
เข้าใจ กระตือรือร้นในการทำงานอย่างเสียสละ มีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในการทำงานอย่าง
ซื่อตรง มีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รู้จักการสร้างสัมพันธภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นทั้งในขณะทำงาน
และนอกเวลางานได้ต่อไป

ดังนั้นภาควิชาจิตวิทยาฯ จึงมุ่งดำเนินการทำวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และกำหนด
กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยา ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าใจใน
ตนเอง เข้าใจลักษณะการทำงานของนักจิตวิทยา เช่น งานนักจิตวิทยาโรงเรียน งานนักจิตวิทยาโรงพยาบาล
งานนักจิตวิทยาขององค์กรของภาคเอกชน เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาคิดวางแผนการเรียน การนำความรู้ไปใช้
ประกอบกับการเรียนได้อย่างเข้าใจและเห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในการ
เตรียมความพร้อมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตให้เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
และอนาคตได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา (ศิษย์เก่า) และนักจิตวิทยาที่ทำงานเกี่ยวกับงานทางจิตวิทยา ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นนักศึกษาที่จบจากภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ที่ได้ทำงานในองค์กรของภาครัฐบาลหรือเอกชน หรือทำธุรกิจส่วนตัว ที่ได้ใช้ความรู้ทางจิตวิทยาเข้าไปใช้ในการทำงานได้อย่างชัดเจน พร้อมกับสมัครใจให้ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยออกสู่สาธารณะได้ และกลุ่มเป้าหมายพร้อมให้ข้อมูลจำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาจิตวิทยาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โครงการพิเศษที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 35 คน ซึ่งอยู่ในช่วงการลงทะเบียนเรียน ประจำภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 ถึงภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2565 การได้มาของกลุ่มเป้าหมาย คณะผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในกระบวนการวิจัยที่เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ การคัดเลือกนักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัยมาจากการเปิดรับสมัครนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 17 คน และปีที่ 4 จำนวน 18 คนที่สนใจเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งนักศึกษาต้องเข้ามาเรียนอยู่ระบบของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษา 2564 ถึง ภาคการศึกษา 2565 ที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินแผนกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต แบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้า

.....
ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมฯ และแบบสัมภาษณ์คุณลักษณะบัณฑิตฯ จากศิษย์เก่า โดยมีรายละเอียดของคำถามดังนี้

1.1 แบบประเมินแผนกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตโดยสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ เช่น สาระสำคัญในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ จุดประสงค์ของกิจกรรมที่ตั้งไว้มีความมีความครอบคลุม ครบถ้วน เนื้อหาสาระมีความชัดเจน กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เป็นต้น

1.2 แบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรม โดยสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ เช่น ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถช่วยสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

1.3 แบบสัมภาษณ์คุณลักษณะบัณฑิตฯ โดยสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ ทักษะด้านการคิด ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา ทักษะด้านการบริหารจัดการ ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และทักษะการทำงานและการเรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลและประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีจำนวน 3 ฉบับ คือ แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจในกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต และแบบประเมินแบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยมีข้อคำถาม 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป จำนวน 2 ข้อและส่วนของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต มีทั้งหมด 67 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านทักษะการคิด จำนวน 31 ข้อ ทักษะด้านการบริหาร จำนวน 10 ข้อ ทักษะความเป็นผู้ประกอบการจำนวน 10 ข้อ และ ทักษะด้านการทำงานและการเรียนรู้ จำนวน 16 ข้อ เป็นแบบวัดโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจในกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตโดยสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ เช่น ความพึงพอใจของผู้เรียนในแต่ละประเด็น วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรม เนื้อหาและภาษา เป็นต้น

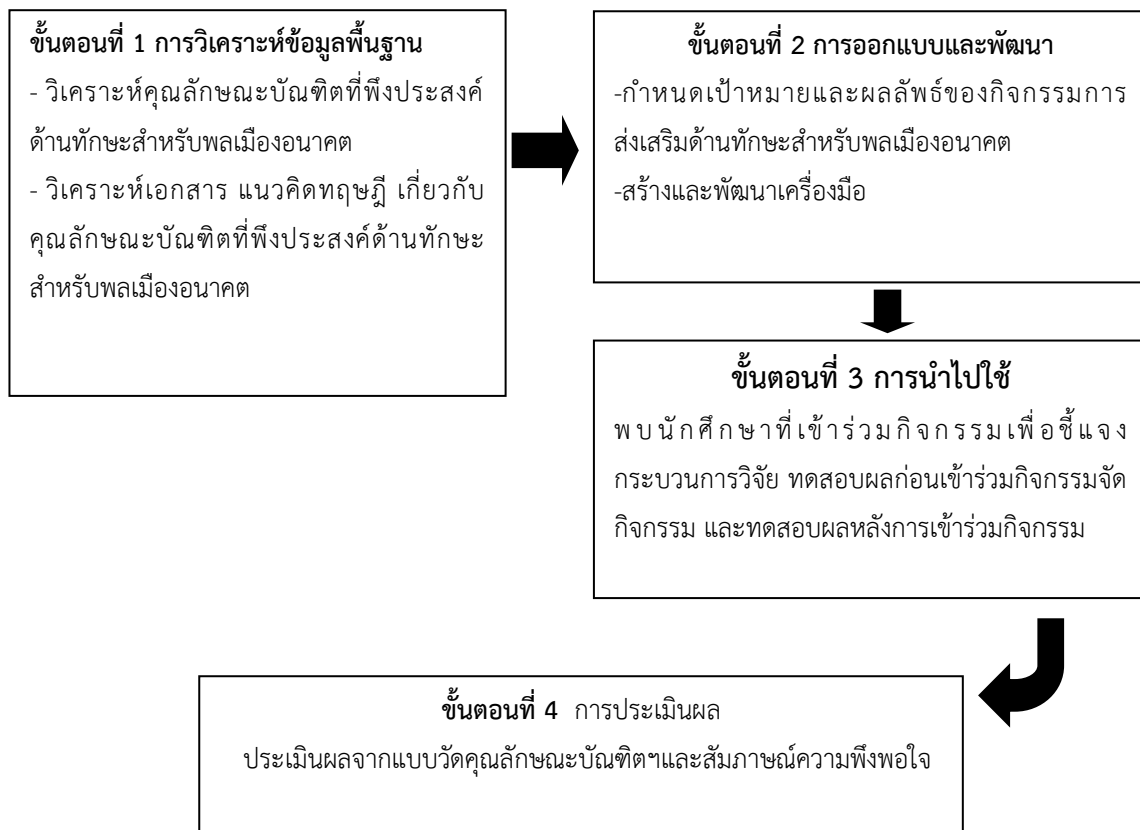
2.3 แบบประเมินเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ เช่น แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละประเด็นมีความเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการกิจกรรม แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถช่วยสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ เป็นต้น

3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือทุกฉบับเรียบร้อยแล้วนำไปขอการรับรองจริยธรรมจากมหาวิทยาลัยศิลปากร หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective

Congruence: IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.5 ขึ้นไป นำแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตและทดลองใช้กับนักศึกษา 30 คน จำนวน 67 ข้อ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น (Reliability Statistics Cronbach's Alpha) อยู่ที่ .947 จากนั้นนำเครื่องมือทุกฉบับไปปรับปรุงและนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ เริ่มตั้งแต่วางแผนงานวิจัยกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ (Research: R1) การพัฒนา (Development: D1) ขั้นตอนออกแบบและพัฒนากิจกรรม การวิจัย (Research: R2) การนำไปใช้ (Implementation) การพัฒนา (Development: D2) โดยนำข้อมูลมาประเมินกิจกรรมและสรุปผลเพื่อนำเสนอผลและสรุปผลการวิจัย และการจัดทำรายงานการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวางแผนงานวิจัยและกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการร่วมกับคณะผู้วิจัย และนักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัย (Research: R1) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต มีการดำเนินงานดังนี้

1.1 วิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตจากการสัมภาษณ์ศิษย์เก่า บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับจิตวิทยา เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต จากการสัมภาษณ์ศิษย์เก่า และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับจิตวิทยาในองค์การภาครัฐบาลและเอกชน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจำนวน 10 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตลอดจนวิเคราะห์เอกสาร หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต เพื่อนำมาสังเคราะห์สาระสำคัญ และสรุปข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมฯ รวมทั้งได้วิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต คณะผู้วิจัยได้ข้อสรุปประเด็นในการสังเคราะห์เอกสารและการสรุปองค์ความรู้ คือ 1) ทักษะด้านการคิด ที่นักศึกษาสาขาจิตวิทยา โครงการพิเศษ ได้แสดงออกถึงความสามารถด้านสติปัญญาในการดำเนินการจัดการจัดการกระทำกับข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับเข้ามาอย่างเป็นระบบ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการทำงานและการเรียนรู้ที่นักศึกษาสาขาจิตวิทยา โครงการพิเศษ สามารถเข้าใจเห็นคุณค่า และเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความใส่ใจ พยายามทุ่มเทเต็มกำลังความสามารถ ยึดถือระเบียบของหน่วยงาน ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่องานได้อย่างเคร่งครัด สามารถสร้างสัมพันธภาพกับคนรอบข้างได้เป็นอย่างดี สามารถปรับตัว รับมือกับสถานการณ์ต่างๆ 3) ทักษะด้านการบริหารจัดการที่นักศึกษาสาขาจิตวิทยา โครงการพิเศษ สามารถวางแผนในการปฏิบัติงาน จัดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ อธิบายชี้แจงการปฏิบัติงานตลอดจนข้อสงสัยให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจน ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ หาวิธีการในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเหล่านั้นลุล่วงไปได้ด้วยดี 4) ทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่นักศึกษาสาขาจิตวิทยา โครงการพิเศษ สามารถนำองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาไปวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของหน่วยงาน มองเห็นจุดอ่อนที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและหาแนวทางในการปิดจุดอ่อนนั้นได้ ตลอดจนสามารถมองเห็นจุดเด่นที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างและพัฒนาขึ้นงาน

1.2 กำหนดแนวทางการเก็บข้อมูลจากเครื่องมือต่างๆ โดยคณะผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศิษย์เก่านำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลและประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด โดยในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือทุกฉบับไปขอการรับรองจริยธรรมจากมหาวิทยาลัยศิลปากร หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้และคำวนาคำ IOC โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.5 ขึ้นไป ทุกข้อ โดยผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเพิ่มเติมในส่วนของแผนกิจกรรมทั้ง 6 แผน(ใช้เครื่องมือฉบับที่ 1.1 แบบประเมินแผนกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต) โดยให้เพิ่มกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาลงมือปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการพัฒนาทักษะต่างๆ เพิ่มมากขึ้นและทำการปรับแก้แผนการทำกิจกรรมแล้วจึงให้นักศึกษาสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรม(ใช้เครื่องมือฉบับที่

.....
1.2 แบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรม)จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของกิจกรรมฯ อีกครั้งเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมกับความสนใจของนักศึกษา นำเครื่องมือทั้งหมดที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ ยกเว้นแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต(เครื่องมือฉบับที่ 2.1แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต) และทดลองใช้กับนักศึกษา 30 คน จำนวน 67 ข้อ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น (Reliability Statistics Cronbach's Alpha) อยู่ที่ .947

1.3 วางแผนการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนที่เข้าร่วมจัดกิจกรรม โดยคณะผู้วิจัยจะเข้าไปติดต่อและสอบถามหน่วยงานที่นักศึกษาต้องเข้าไปศึกษาเรียนรู้ และโรงเรียนในจังหวัดนครปฐมที่นักศึกษาสนใจทำกิจกรรม โดยที่ประชุมคณะผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย ให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้ทราบเพื่อหารือการดำเนินการวิจัยให้เกิดผลต่อการพัฒนากิจกรรมให้กับนักศึกษาอย่างแท้จริง พร้อมทั้งวางแผนการทำงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนออกแบบและพัฒนา (Design & Development) พัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยคณะผู้วิจัยร่วมกันเลือกพื้นที่และจัดตั้งทีมงาน วางแผน ออกแบบกิจกรรม กำหนดวิธีการ และตรวจสอบกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 คณะผู้วิจัยร่วมกันออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและผลลัพธ์ของการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะการเป็นพลเมืองในอนาคต โดยนำข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างพัฒนาเป็นกิจกรรม

2.2 นำกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ มาหาประสิทธิภาพของกิจกรรมจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการนำผลจากแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มาเปรียบเทียบในระยก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวัดผลก่อน หลัง การส่งเสริมคุณลักษณะฯ ด้วยการเปรียบเทียบค่าร้อยละเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแบบสะท้อนผลการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำมาปรับปรุง แก้ไขรูปแบบการส่งเสริมฯ ให้มีความเหมาะสม สมบูรณ์พร้อมนำไปใช้จึงได้การออกแบบของกิจกรรมและเตรียมแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน เพื่อปูพื้นฐานของทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตให้ชัดเจนจนเกิดความเข้าใจ จนสามารถนำไปปฏิบัติได้ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแนะนำให้เพิ่มกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาพัฒนาทักษะต่าง ๆ ด้วยการลงมือคิด และลงมือทำด้วยตัวเองจะทำให้ นักศึกษาสนุก อยากมีส่วนร่วม พร้อมกับมุ่งมั่นทำกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ จนสามารถพัฒนาเป็นทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตต่อไป หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยนำกิจกรรมที่กำหนดมาทดลองให้นักศึกษาจำนวน 5 คนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้ร่วมพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม พบว่านักศึกษาทั้ง 5 คน เสนอแนะว่าในลักษณะของกิจกรรมที่ให้นักศึกษาออกไปเรียนรู้นอกภาควิชา นอกคณะศึกษาศาสตร์ และนอกมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับความสนใจ สิ่งที่ต้องเพิ่มเติมให้มากขึ้น คือ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาลงจัดกิจกรรมจริง เน้นให้นักศึกษาร่วมมือกันทำทุกคน

.....
นักศึกษาคิดว่าในระหว่างกิจกรรมไม่ควรให้ทำงานเดียวนัก เนื่องจากนักศึกษาจะเครียดที่ต้องพูดคุย หรือลอง
มือทำโครงการทีละคน เพราะงานต่าง ๆ ของนักศึกษามีมากอยู่แล้ว จะได้ไม่เป็นการเพิ่มภาระงานมากเกินไป ซึ่ง
คณะผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับกิจกรรมให้เหมาะสมต่อไป

2.3 จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล
และรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการ
เรียนรู้ ได้แก่ แบบประเมินแผนกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมือง
อนาคต แบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมฯ และแบบสัมภาษณ์
คุณลักษณะบัณฑิตฯ จากศิษย์เก่า 2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลและประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ที่
พัฒนาขึ้น มีจำนวน 3 ฉบับ คือ แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต
แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจในกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต
และแบบประเมินแบบสะท้อนผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

2.4 กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเกณฑ์การพิจารณาสถานที่ที่ใช้ในการ
ทดลองจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเริ่มจาก
วิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีพบว่า นักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ได้เข้ามาเรียนอยู่
ระบบของมหาวิทยาลัยมาในระดับหนึ่ง จนสามารถปรับเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกจากการเป็นนักเรียนที่เรียนใน
ระบบมาสู่การเรียนแบบต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองในทุกเรื่อง รวมทั้งได้เรียนรู้พื้นฐานแนวคิดทฤษฎีทาง
จิตวิทยาไปแล้วในระดับหนึ่ง ด้วยพื้นฐานที่เหมาะสมนี้คณะผู้วิจัยจึงสามารถเติมเต็มและแลกเปลี่ยนมุมมองในงาน
ทางจิตวิทยาเพิ่มมากขึ้น จนนักศึกษาพัฒนาตนเองให้เกิดเป็นทักษะการเป็นพลเมืองในอนาคตทั้ง 4 ด้าน
ได้เพียงพอกับระยะเวลาของการทำงานวิจัยอย่างเหมาะสม เกณฑ์ในการคัดเลือกสถานที่ทั้งหน่วยงานภายในและ
ภายนอกมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับระยะเวลาของการอบรมและการเดินทาง พิจารณาจากหน่วยงานและ
สถานที่นั้นต้องไม่ไกลเกินไปที่จะนำนักศึกษาเข้าไปร่วมจัดกิจกรรม และเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีความเข้าใจ
ในหลักการทำงานทางจิตวิทยา พร้อมให้บริการกับผู้ให้บริการเกี่ยวกับงานทางจิตวิทยา เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไป
ร่วมเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานนั้น

2.5 คณะผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้แล้วจึงประสานงานหน่วยงานและบุคลากรทางจิตวิทยาทั้งภายใน
และภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ กองกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร คณะมัณฑนศิลป์ ศูนย์การศึกษา
พิเศษส่วนกลางกรุงเทพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม และโรงเรียนบ่อพลับ
จังหวัดนครปฐม โดยคณะผู้วิจัยร่วมกันอธิบายรายละเอียดของงานวิจัย เพื่อออกแบบกิจกรรมกับบุคลากรของ
หน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดการพัฒนาทักษะสำหรับพลเมืองในอนาคตอย่างเหมาะสมกับระยะเวลา สถานที่ที่กำหนด

.....
**ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) การนำไปใช้ (Implementation) โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการ
นำกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตไปใช้ โดยมี
รายละเอียดดังต่อไปนี้**

- 3.1 ชี้แจงหลักการและเหตุผล ประโยชน์ แก่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เข้าใจกระบวนการวิจัย
- 3.2 คณะผู้วิจัยวัดผลก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยา
โครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
- 3.3 จัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตโดย จัด
กิจกรรมตามแผนกิจกรรม 6 แผน และคณะผู้วิจัยวัดผลหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมทักษะสำหรับพลเมือง
อนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
- 3.4 ประเมินและสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการทดลองกิจกรรมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของ
นักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การประชุม
แบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ นักศึกษา ครูของโรงเรียนบ่อพลับ มีประเด็นสำคัญในการติดตาม
ประเมิน คือ ลักษณะการจัดกิจกรรมนี้ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองได้ พร้อมทั้งขยายผลการพัฒนา
ตนเองไปสู่การเรียนในรายวิชาอื่นได้อย่างชัดเจน รวมทั้งควรจัดให้มีการพัฒนาเป็นแนวทางการพัฒนาการจัด
กิจกรรมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
ต่อไปในอนาคต

**ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) ประเมินผล (Evaluation) สรุปและนำเสนอผลการ
ดำเนินการพัฒนากิจกรรมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชา
จิตวิทยาและการแนะแนว โดยนำข้อมูลมาประเมินกิจกรรมและสรุปผลเพื่อนำเสนอผลการพัฒนาการส่งเสริม
คุณลักษณะฯ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้**

- 4.1 นำผลการสอบวัดผลก่อนและหลังการจัดกิจกรรม และผลจากเครื่องมือต่าง ๆ มาสรุปผลการ
ทดลองจัดกิจกรรมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการ
แนะแนว
- 4.2 ประชุมคณะผู้วิจัย เพื่อรายงานผลการทดลองจัดกิจกรรม ทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของ
นักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ในวันที่ 25 เมษายน 2565
- 4.3 วิพากษ์ผลการจัดกิจกรรมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จากผลการทดลองจัดกิจกรรมในพื้นที่ที่ศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
ในวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ณ โรงเรียนบ่อพลับ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เข้าประชุม
ประกอบด้วยที่คณะผู้วิจัย นักศึกษาที่เข้าร่วมวิจัย ครู ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ่อพลับ รวม 20 คน แล้ว
จึงสรุปผลการวิจัย โดยการประชุมร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัย เพื่อนำผลของกิจกรรมมาบูรณาการแนวทางการ
ส่งเสริมทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
ให้เกิดผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การนำผลการศึกษาจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ด้วยการหาค่าความถี่ ความร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการศึกษาด้วยสถิติ t-test ซึ่งก่อนนำไปทดสอบ t-test ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงปกติ (Tests of Normality) ด้วย Shapiro-Wilk ผลการทดสอบมีการแจกแจงเป็นปกติ พบว่าค่าสถิติอยู่ที่ .950 มีค่า sig. อยู่ที่ .117 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ คือรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือต่างๆเพื่อเปรียบเทียบข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล นำมารวบรวมและ ประมวลผล ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจะทำไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทุกครั้งที่ได้ข้อมูลมาต้องจัดประเภทและจัดหมวดหมู่ของข้อมูล สังเคราะห์ แปลความหมายและตีความข้อมูลที่ได้รวบรวมมา เมื่อสัมภาษณ์ข้อมูลทุกครั้ง หลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัย นำข้อมูลไปถอดเทป รวบรวม เรียบเรียงความ และตรวจสอบความหมายกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคคลสำคัญในแต่ละกลุ่ม พร้อมทำการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องจนครบ ตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Credibility) ของข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบสาระที่ได้จากหลายๆ มุมมองที่สามารถดำเนินการได้จากผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 คน

สรุปผลการศึกษา

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษา จิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

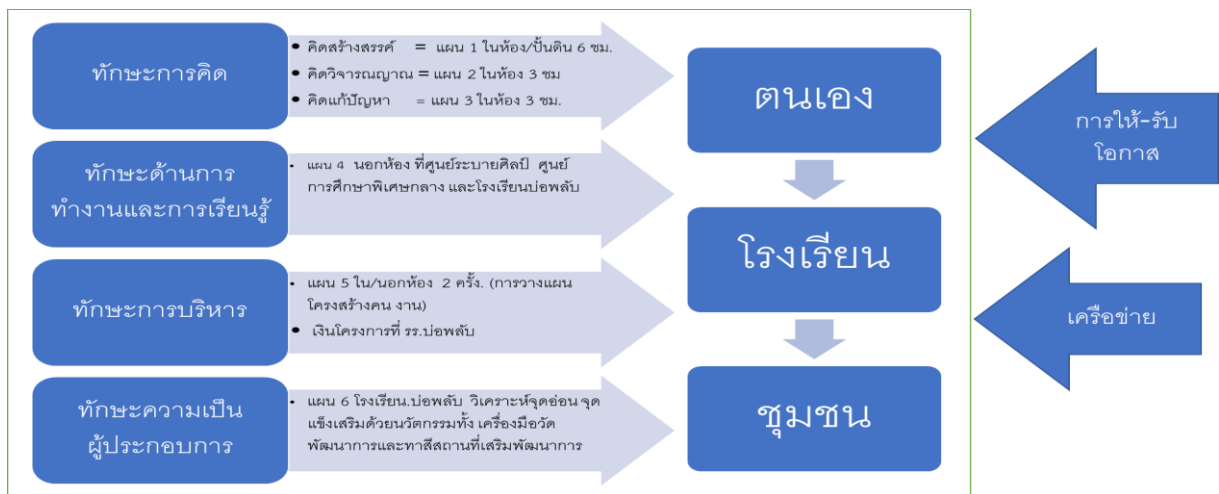
1. ผลการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษฯ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) จากการให้ข้อมูลของศิษย์เก่าและนักจิตวิทยาประจำหน่วยงาน พบว่า ลักษณะการทำงานของนักจิตวิทยาสามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานได้จากกลุ่มงานต่าง ๆ 4 หน่วยงาน คือ กลุ่มของโรงพยาบาล กลุ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มของศาลยุติธรรม กลุ่มของฝ่ายจัดการทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานภาคเอกชน การผลิตบัณฑิตของภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จึงมุ่งสร้างให้บัณฑิตทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสูงสุด โดยเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาของภาควิชาให้ได้มากที่สุด

2. ผลการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ฯ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) พบว่า การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากศิษย์เก่า เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและผลลัพธ์ จากนั้นจึงนำแบบแผนกิจกรรมไปใช้และประเมินผลของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต ซึ่งในแต่ละแผนกิจกรรมประกอบไปด้วยทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ

.....

ทักษะการคิด ทักษะการทำงานและการเรียนรู้ ทักษะการบริหารและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งนอกจากนักศึกษาจะได้รับการฝึกฝน พัฒนาทักษะภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียนแล้วยังได้รับการลงมือทำโครงการเพื่อปฏิบัติจริงตามแผนที่นักศึกษากำหนด โดยโครงการนี้จัดขึ้นที่โรงเรียนบ่อพลับ จังหวัดนครปฐม ด้วยการฝึกปฏิบัติจริงส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองจนมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับอนาคต นอกจากนี้ผลจากโครงการนี้ยังได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมจากครูผู้สอน เวลาจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลา ขนาดจำนวนคน เทคนิคการสอนให้มีความยืดหยุ่นกับผู้เรียนที่มีความต้องการจะพัฒนาตนเอง รวมไปถึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บริหารจัดการเพื่อสร้างนวัตกรรมด้วยตนเองตั้งแต่ต้นจนจบบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนควรเป็นผู้เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อหนุนนำให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างสำเร็จสรุปการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยเน้นให้คณะผู้วิจัย นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรม เน้นสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ดี จินตนาการพัฒนาทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยมีแรงหนุนเสริมจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปเป็นภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต

สรุปการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต แบ่งรายละเอียดออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตประกอบด้วย การสร้างแผนกิจกรรมจำนวน 6 แผนกิจกรรม ซึ่งในแต่ละแผนกิจกรรมประกอบไปด้วยทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ ทักษะการคิด ทักษะการทำงานและการเรียนรู้ ทักษะการบริหารและทักษะความเป็นผู้นำ ซึ่งนอกจากนักศึกษาจะได้รับการฝึกฝน พัฒนาความทักษะภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียนแล้ว ยังได้รับการลงมือทำโครงการเพื่อปฏิบัติจริงตามแผนที่นักศึกษากำหนด โดยโครงการนี้จัดขึ้นที่โรงเรียนบ่อพลับ จังหวัดนครปฐม ด้วยการฝึกปฏิบัติจริงส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองจนมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับอนาคต นอกจากนี้ผลจากโครงการนี้ยังส่งผลให้โรงเรียนได้มีนวัตกรรมเพื่อนักเรียนของโรงเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละชุมชนได้เห็นการทำงานของคณะผู้วิจัย นักศึกษาและโรงเรียน จึงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนต่อไป

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ครูผู้สอนเวลาจัดกิจกรรม ควรกำหนดระยะเวลา ขนาดจำนวนคน เทคนิคการสอน ให้มีความยืดหยุ่นกับผู้เรียนที่มีความต้องการจะพัฒนา

.....
ตนเอง รวมไปถึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บริหารจัดการเพื่อสร้างนวัตกรรมด้วยตนเองตั้งแต่ต้นจนจบ บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนควรเป็นผู้เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อหนุนนำให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างสำเร็จ

กล่าวโดยสรุปกระบวนการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาประกอบด้วย ขั้นตอนก่อนดำเนินการกิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตฯ และขั้นตอนดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรม 6 แผน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต ซึ่งทั้ง 6 แผนกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ โดยการขับเคลื่อนตามแผนกิจกรรมต้องได้รับการสนับสนุนจากตัวนักศึกษา ครูผู้สอน ระยะเวลา เทคนิคการสอน รวมทั้งเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งศิษย์เก่า ผู้เชี่ยวชาญทางเด็กพิเศษ และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3) โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการศึกษาไว้ว่า ผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษมีความแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อผลการศึกษาพบว่า

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test ก่อนการวิจัยและหลังการวิจัยที่ใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเปรียบเทียบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการวิจัย	35	3.89	0.77	4.89	.00*
หลังการวิจัย	35	4.23	0.66		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคะแนนหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้ร่วมวิจัยหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต สูงขึ้นโดยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการวิจัยเท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 และคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า t-test พบว่า ก่อนและหลังการวิจัยมีค่าเฉลี่ยการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังการวิจัยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษนั้น (วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) คุณลักษณะของบัณฑิตของภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนวมุ่งสร้างให้บัณฑิตทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสูงสุด โดยเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาของกำหนดกรอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งคุณลักษณะที่สำคัญคือ ด้านทักษะสำหรับการเป็นพลเมืองในอนาคต ทักษะนี้พัฒนาให้บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นพลเมืองที่ขับเคลื่อนประเทศ (และโลก) โดยบัณฑิตในทุกระดับการศึกษามีความสามารถ “คิดได้” “แก้ปัญหาได้” “ทำงานได้” “อยู่ได้” และ “เรียนรู้ได้” เป็นบุคคลที่พร้อมจะพัฒนาตนเองเพื่อตนเองและเพื่อผู้อื่นได้ต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (Office of the Higher Education Commission Ministry of Education, 2009) กล่าวไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในฐานะนักจิตวิทยาที่ดีต่อไป ประกอบด้วย ให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีการแสดงออกอย่างมีภาวะความเป็นผู้นำในการหาแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและระเบียบวิธีการทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีการติดตามความก้าวหน้าของศาสตร์ทางจิตวิทยา และเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา มีจริยธรรม และความรับผิดชอบในระดับสูงในวิชาชีพ

2. ผลการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษ(วัตถุประสงค์ข้อที่ 2) ประกอบด้วย จัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรม 6 แผน เพื่อส่งเสริมทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ ทักษะการคิด ทักษะการทำงานและการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร และทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งกิจกรรมทั้ง 4 ด้านเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นักศึกษามีวุฒิภาวะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเพิ่มขึ้น เพราะในรายละเอียดของกิจกรรมจะมีทั้งการเสริมความรู้ในการทำงานทางจิตวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพงศ์ หมีแหละหมั่น และคณะ (Milaehman et al., 2020) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยสามารถใช้กิจกรรมพัฒนานักศึกษา คือ วิชาการ ความมีวินัยและความรับผิดชอบ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านสุขภาพกาย สุขนิสัยและสุขภาพจิตที่ดี ด้านสุนทรียภาพ ศิลปะ ดนตรี กีฬา และด้านความกตัญญูกตเวที รวมทั้งเวลาจัดกิจกรรมให้นักศึกษาสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึง คือ ความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละชั้นปี เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มีความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (Wonganutaroj, 2005 : 68-72) ได้เสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางพฤติกรรมของบุคคลเนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการทำงานที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ มีจุดมุ่งหมายในการทำงานที่แตกต่างกันด้วย บุคคลมีความรู้ระดับเดียวกัน ก็ยังมีความสามารถในการ

.....
ทำงานต่างกันไปด้วย ผลงานก็ยังมีผลแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นควรมีการพิจารณาถึงสาเหตุ และปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคคล

นอกจากนี้จากผลการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับ
พลเมืองอนาคตของนักศึกษาได้สำเร็จเกิดจากการจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะความคิด ทักษะการทำงาน
และการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร และทักษะความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในแต่ละกิจกรรม เข้าไปในกิจกรรมเพื่อ
กระตุ้นให้นักศึกษาลงมือทำ ส่งเสริมความคิด ความอยากรู้อยากลองทำสิ่งตนเองคิดและในกิจกรรมเน้นการบูรณา
การความรู้ทั้งหมด เป็นแบบองค์รวม คือ ให้นักศึกษามุ่งหาความต้องการที่จะจัดโครงการ แล้วนักศึกษาดำเนินการ
ความรู้ที่มีนำมาจัดโครงการ 1 โครงการให้ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังที่นักศึกษาและหน่วยงาน
ต้องการ นักศึกษาจึงใช้ศักยภาพทั้งหมดที่ตนเองมีมาบูรณาการ ทั้งการคิดวิเคราะห์ การบริหารจัดการโครงการ
การเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์การสร้างมนุษยสัมพันธ์และทักษะหลายด้าน
ที่นักจิตวิทยาต้องมีมาดำเนินโครงการให้เสร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้สำเร็จ นับเป็นการส่งเสริมนักศึกษา
ให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ (Meepradit, 2019)
ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 กับวิชาชีพทั่วไป ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตที่สามารถ
ส่งต่อไปถึงผู้ใช้บัณฑิตซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 มีหลายข้อซึ่งสถาบันอุดมศึกษา
สามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไปได้ ต้องสร้างความฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี ส่งเสริมลักษณะนิสัยความอยากรู้อยากเห็นจนถึงการลงมือสืบค้นจากสารสนเทศ สามารถตีความและ
วิเคราะห์ข้อมูลสามารถหาสิ่งต่าง ๆ ที่ได้มาสังเคราะห์และประมวลข้อโต้แย้งได้ มีลักษณะนิสัยที่ยืดหยุ่นมีทักษะ
ความร่วมมือ โดยเฉพาะความร่วมมือผ่านทางดิจิทัล มีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสามารถการ
ปรับตัวได้ดีแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ สร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นเหตุ
เป็นผล การคิดเชิงระบบ ความคิดสร้างสรรค์มีการทำงานอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น การไม่ติดกรอบและกล้าที่
จะเรียนรู้สิ่งใหม่ สร้างนวัตกรรม มีการริเริ่มสิ่งใหม่ เกิดไอเดียใหม่ เพื่อเสริมสร้างให้บัณฑิตเป็นที่ต้องการ
ของสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างสมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21

ปัจจัยการออกแบบกิจกรรมที่สร้างให้มีการบูรณาการของนักจิตวิทยาในยุคปัจจุบันที่ต้องมีความรู้ที่
หลากหลาย มีความสามารถใช้ความรู้ในทุกด้านที่เรียนมา มาประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงได้ ดังเช่นโครงการที่
นักศึกษาจัดขึ้นต้องนำความรู้ในเรื่องการทำงานทางจิตวิทยามาใช้สร้างนวัตกรรมการสอนให้นักเรียน พร้อมกับต้อง
มีรู้หลักการบริหารจัดการ เสมือนเป็นผู้ประกอบการที่ต้องบริหารงานโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดทั้ง
ระบบการเงิน การบริหารคน การติดต่อประสานงาน ปัจจัยความร่วมมือร่วมใจของนักศึกษาที่รวมพลังกันทำ
โครงการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีการทำงานเป็นทีมอย่างเห็นได้ชัดเจน เริ่มจากการวางแผนการทำงาน
ร่วมกัน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ประชุมติดตามงาน รวมไปถึงสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างกันหากงานไหนติดขัด
ประการได้ คุณลักษณะของการทำงานเป็นทีมนี้เป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการทำงานในศตวรรษที่ 21
เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ ชุติมา ไชยเสน (Chaisen, 2020) กล่าวถึงทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21
ด้านหนึ่งคือ ทักษะการร่วมมือและการทำงานเป็นทีมที่ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด

.....
เข้าใจและยอมรับกฎกติกา ให้ความร่วมมือ เปิดใจรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ยอมรับความแตกต่าง และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในทีม

ปัจจัยจากวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาให้ความรู้ ร่วมฝึกทักษะให้นักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองในอนาคตให้กับนักศึกษา การทำงานของนักจิตวิทยาทุกคน ต้องเป็นผู้มีความรู้ในศาสตร์วิชา รู้จักสังเกตพฤติกรรม ค้นหาหาข้อมูลในรอบด้าน พร้อมกับพัฒนาตนเองให้เป็นนักจิตวิทยาที่มีจริยบรรณในวิชาชีพ ซึ่งการมีวิทยากรที่เข้าใจบทบาทของนักจิตวิทยาและทำงานในหน้าที่ของนักจิตวิทยาได้อย่างชัดเจน จึงทำให้นักศึกษาได้รับความรู้อย่างชัดเจน ประกอบกับเห็นแบบอย่างของการทำงานได้ชัดเจนเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ภัคจิรา รักชีพ (Rakcheep, 2023) กล่าวไว้ว่าบทบาทนักจิตวิทยา คือ ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานและจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้เข้าใจความคิด ความปรารถนา แรงจูงใจ อารมณ์ของมนุษย์ที่ส่งผลต่อการแสดงออก โดยอาศัยวิชาการทางวิทยาศาสตร์ เข้าช่วยในการศึกษารวบรวมนำข้อมูลทางจิตวิทยามาตีความและนำผลของการศึกษาวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ เพื่อป้องกันและบำบัดผู้ที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมให้กลับมาเข้าใจในชีวิตที่ถูกต้อง

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของคะแนน หลังการเสริมสร้างหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตของนักศึกษาจิตวิทยาโครงการพิเศษภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้ร่วมวิจัยหลังการใช้กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตสูงขึ้น เพราะนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการส่งเสริมทักษะด้านการเป็นพลเมืองอนาคต จึงทำให้นักศึกษาได้รับการหล่อหลอมจากการมองเห็นต้นแบบในหน่วยงานที่ทำงานทางจิตวิทยา ได้ร่วมคิด ร่วมบริหารจัดการโครงการได้ตามแผนกิจกรรม 6 แผนที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ วงศ์คุ้มสิน (Wongkumsin, 2018) ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมและรายด้านของนิสิตกลุ่มทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งสอดคล้องกับ เอกชัย พุทธสอน (Phuttasorn, 2014) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวโน้มนการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ แล้วนำมาสรุปการได้ฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอแนวโน้มนการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การพัฒนากิจกรรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ควรจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน โดยจัดเสริมช่วงหลังเลิกเรียน หรือเสาร์อาทิตย์ หรือในช่วงปิดเทอมที่นักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปีสามารถทำกิจกรรมได้ร่วมกันทุกกิจกรรม

.....

2. นักศึกษาให้ความสนใจในกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติ และได้ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิด ลงมือทำจริง แต่ระหว่างการทำกิจกรรมอาจจะกระทบกับการเรียน การบ้านที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นควรให้นักศึกษาเข้าใจลักษณะของกิจกรรมพร้อมวางแผนการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม จึงจะให้นักศึกษาไม่รู้สึกเหนื่อยจนเกินไป

3. ทักษะการเป็นพลเมืองสำหรับอนาคตเป็นภารกิจที่สำคัญที่นักศึกษาจิตวิทยาทุกคนควรมีทักษะนี้ ดังนั้นหากบรรจุกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาเป็นโครงการที่ต้องบังคับให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม จะก่อให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษาเป็นอย่างมาก

4. การเชื่อมโยงศิษย์เก่าหรือนักจิตวิทยาแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรมาให้ความรู้ มาร่วมพัฒนาทักษะการทำงานให้นักศึกษาได้ จะทำให้นักศึกษาปัจจุบันสามารถเตรียมตัวเองสู่โลกของการทำงานได้อย่างชัดเจนต่อไป

5. การฝึกเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมการปั้นดินเผา หรือการวาดรูป หรือการใช้ศิลปะเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาจิตวิทยาเพื่อเรียนรู้จักการตั้งประสบการณ์ รู้จักอารมณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี

6. ในการขับเคลื่อนกิจกรรมในส่วนของการดำเนินโครงการ หากมีการส่งเสริมเรื่องของผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีมเข้าไปในกิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการด้วยจะเป็นการเสริมสร้างให้กระบวนการขับเคลื่อนกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. มีการศึกษากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ เช่น จิตสาธารณะ ความกตัญญูต่อเวที ความเมตตา กรุณา เป็นต้น

2. ในขณะพัฒนาทักษะการคิด ในส่วนของการปั้นดินเผา นักศึกษาหลายคนสามารถพัฒนาทักษะการคิดได้ดี เนื่องจากมีความจดจ่อ และมีสติในการปั้นดินเผา ทำให้ชิ้นงานออกมาได้ดังความสนใจ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสติจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในด้านทักษะการคิด

3. ด้วยในระหว่างการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าวิทยากรใช้กระบวนการให้คำปรึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้นักศึกษา ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าถึง และเข้าใจในบทบาทของนักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาอย่างมาก ดังนั้นหากมีการศึกษาเรื่องโปรแกรมการให้ปรึกษาเฉพาะบุคคลกับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาจิตวิทยา โดยเฉพาะจะทำให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยเน้นให้คณะผู้วิจัย นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรม เน้นสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ดี จนเกิดการพัฒนาทักษะสำหรับพลเมืองอนาคต โดยมีแรงหนุนเสริมจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกิจกรรม 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 กิจกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะสำหรับพลเมืองอนาคตประกอบด้วย การสร้างแผนกิจกรรมจำนวน 6 แผนกิจกรรม ซึ่งในแต่ละแผนกิจกรรมประกอบไปด้วย ทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ ทักษะการคิด ทักษะการทำงานและการเรียนรู้ ทักษะการบริหารและทักษะความเป็น

.....
ผู้นำ ส่วนที่ 2 การสนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ครูผู้สอนเวลาจัดกิจกรรมควร
กำหนดระยะเวลา ขนาดจำนวนคน เทคนิคการสอน ให้มีความยืดหยุ่นกับผู้เรียน

Reference

- American Psychology Association. (2011, 1 December). *Careers in Psychology*. Accessed November 23. <https://www.apa.org/careers/resources/guides/careers>.
- Chaisen, C. (2020). *The Study Entitled “21st Century Skills of Suranaree University of Technology (SUT) Students” in Academic Year 2019*. Suranaree University of Technology Institute Research Report Nakhon Ratchasima. (in Thai)
- Phuttasorn, E. (2014). *TRENDS IN ENHANCEMENT OF 21ST CENTURY LEARNING SKILLS FOR ADULT LEARNERS Field of Study: Non-Formal Education*. Department of Lifelong Education. Faculty of Education: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Eysenck, H.J. (1972). *Psychology is about People*. London: Cox and Wyman Ltd.
- Meepradit, K. (2019). Graduate Characteristics in the 21st Century and General Education Subjects. Meeting National and International Academics Sripatum University. (in Thai)
- Milaehman, N., Leksoo, N., Mekdaeng, C., and Jindawat, W. (2020) *OPERATING STUDENT ACTIVITIES TO DEVELOP DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THAI GRADUATES*. Suvarnabhumi Institute of Technology Academic Journal, 6(2), 559-567.
- Office of the Higher Education Commission Ministry of Education. (2009). *Announcement of the Higher Education Commission on Guidelines for Compliance with the National Higher Education Qualifications Framework 2009*, Bangkok : Office of the Higher Education Commission. (in Thai)
- Rakcheep, P. (2023, 25 May). *School Psychologist Work Manual Educational Service Area Office Phang Nga Primary School*. <https://www.phangngaedarea.go.th/site/wpcontent/uploads/manualpromoteeducation/pr6.pdf>.
- Wongthong, P. (2021). Behavior Indicating the 4Cs Skills. Necessary for Students in the 20th Century 21: Concise Literature Review. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi*, 15(2).
- Wonganutaroj, P. (2005). *Industrial Psychology*. Bangkok. Pimdee Company Limited. (in Thai)
- Phuengphong, S., Saengchan, P., and Kintharak, S. (2021, 3 August). *American Psychological Association’s Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct With the 2016*

.....
Amendment to Standard 3.04. http://thaiclinicpsy.org/new/index.php?option=com_content&view=article&id=592).

Wongkumsin, T. (2018). Development of the Desirable Psychological Characteristics of the Students Major in Psychology at Kasetsart University by Group Counseling Program. *Journal of Social Sciences And the*, 44(1), 70-102.